ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1989

Vyhlásené: 30.12.1989 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

203

VYHLÁŠKA
ministerstva financí, cen a mezd České socialistické republiky

ze dne 28. prosince 1989

o usměrňování mzdových prostředků v družstevních organizacích

Ministerstvo financí, cen a mezd České socialistické republiky stanoví podle § 123 odst. 2 zákoníku práce, v dohodě s federálním ministerstvem práce a sociálních věcí, Českou odborovou radou, Českým svazem výrobních družstev, Českým svazem spotřebních družstev a Českým svazem bytových družstev:

§ 1
Rozsah platnosti

(1) Tato vyhláška upravuje usměrňování mzdových prostředků bytových družstev, spotřebních družstev, výrobních družstev a družstevních podniků (dále jen „družstva“), svazů družstev (dále jen „svaz“) a výchovných a vzdělávacích družstevních zařízení (dále jen „zařízení“).

(2) Tato vyhláška se nevztahuje na družstevní organizace nesdružené do svazu.[1])

ČÁST PRVNÍ
MZDOVÉ PROSTŘEDKY

§ 2

(1) Mzdovými prostředky jsou prostředky, kterých družstva, svaz a zařízení používají k odměňování práce a k poskytování některých dalších plnění v přímé souvislosti s pracovní a obdobnou činností. Zahrnují

a) prostředky na mzdy a náhrady mzdy poskytované na základě pracovního poměru a obdobná plnění poskytovaná na základě členského poměru,

b) prostředky na odměny za práci, popřípadě obdobná plnění, poskytované na základě jiného vztahu než pracovního a členského poměru,

c) prostředky na odměny poskytované za výsledky v socialistickém soutěžení občanům, kteří nejsou k družstvu, svazu a zařízení v pracovním nebo členském poměru nebo jiném vztahu, pokud se tyto osoby mohou účastnit socialistického soutěžení, jehož výsledky organizace hodnotí,

d) částky, které refundují jiným socialistickým organizacím k úhradě plnění uvedených v písmenech a) a b),

e) částky odpovídající základním mzdám v případech, kdy mladiství v období přípravy pro práci, žáci středních odborných učilišť a zvláštních odborných učilišť (dále jen „odborná učiliště“) a osoby, které nejsou v pracovně právním vztahu k družstvu, svazu a zařízení (např. příslušníci

vojenských útvarů, občané z nápravně výchovných zařízení, pracovníci zahraničních organizací), konají pro ně práce, které družstvo, svaz a zařízení řídí nebo zabezpečuje pracovními prostředky (mzdová hodnota práce); při práci konané žáky odborných učilišť v období odborného rozvoje a občany, kteří nejsou v pracovněprávním vztahu k družstvu, svazu a zařízení, zahrnuje mzdová hodnota práce též částky odpovídající ostatním složkám mzdy a náhradám mzdy, pokud se v odstavci 6 nestanoví jinak.

(2) Mzdové prostředky jsou součástí nákladů nebo fondu odměn družstva, svazu a zařízení, popř. jiného obdobného fondu nebo zisku družstva, pokud družstvo fond odměn nezřizuje (dále jen „fond odměn“). V družstvech tvoří ta část mzdových prostředků, která je součástí nákladů příslušného družstva, jeho mzdové a ostatní osobní náklady.

(3) Do ostatních osobních nákladů družstva, svazu a zařízení se zahrnují:

a) prostředky na odměny a plnění uvedené v § 2 odst. 1 písm. b) včetně odměn členů komplexních racionalizačních brigád a částek refundovaných jiným organizacím k úhradě těchto odměn a plnění,

b) prostředky na odměny uvedené v § 2 odst. 1 písm. c), pokud se nehradí z fondu odměn,

c) prostředky na mzdová vyrovnání[2]) poskytnutá pracovníkům organizace včetně částek refundovaných jiným organizacím k úhradě tohoto vyrovnání,

d) částky refundované jiným organizacím k úhradě náhrad mzdy, jestliže se refundují jenom tyto náhrady.

(4) Družstva, svaz a zařízení nemají povinnost zahrnout do mzdových prostředků plnění uvedená v odstavci 1 písm. a) a b), která se jim refundují ze mzdových prostředků jiných organizací; zahrnou-li tato plnění do mzdových prostředků, vyloučí je z nich při přijetí refundované částky.

(5) Pokud družstva, svaz a zařízení poskytují plnění uvedená v odstavci 1 písm. a) a b) a vyplácí je v jiné než československé měně, zahrnují do mzdových prostředků jen částky vyplacené v československé měně.

(6) Družstva, která provozují obchodní činnost, zahrnují do mzdových prostředků jako mzdovou hodnotu práce konané žáky odborných učilišť podle odstavce 1 písm. e) při provozování této činnosti pouze částky odpovídající odměně podle výsledku produktivní činnosti žáků.[3])

§ 3

(1) Družstvům se usměrňuje výše mzdových a ostatních osobních nákladů, pokud se v odstavci 2 nestanoví jinak, a svazům a zařízením výše mzdových prostředků.

(2) Bytovým družstvům, jejichž skutečná výše zisku z výkonů ostatních středisek hospodaření nepřekročí 200 tis. Kčs za kalendářní rok, se výše mzdových a ostatních osobních nákladů neusměrňuje.

(3) Výše mzdových prostředků se usměrňuje bez fondu odměn, který se pro tento účel ze mzdových prostředků vylučuje.

ČÁST DRUHÁ
USMĚRŇOVÁNÍ MZDOVÝCH A OSTATNÍCH OSOBNÍCH NÁKLADŮ

§ 4
Způsob usměrňování

(1) Výše mzdových a ostatních osobních nákladů družstev se usměrňuje v závislosti na výši čisté produkce,[4]) popřípadě na výši jiného ukazatele[5]) (dále jen „čistá produkce“) nebo prostřednictvím

soustavy tarifních mezd nebo maximálního podílu těchto nákladů na mzdových prostředcích anebo zvláštním způsobem (stanovením procentního zvýšení nebo snížení mzdových a ostatních osobních nákladů).

(2) O způsobu usměrňování mzdových a ostatních osobních nákladů podle odstavce 1 s výjimkou způsobu, který využívá maximálního podílu těchto nákladů na mzdových prostředcích, rozhodne družstvo. Tento způsob nemůže v kalendářním roce měnit.

(3) Družstva, která vzniknou k 1. lednu kalendářního roku, usměrňují mzdové a ostatní osobní náklady v tomto kalendářním roce prostřednictvím soustavy tarifních mezd. Družstva, která vzniknou v průběhu kalendářního roku, usměrňují mzdové a ostatní osobní náklady tímto způsobem ještě v následujícím roce.

(4) Normativy a způsob usměrňování mzdových a ostatních osobních nákladů, který využívá maximálního podílu těchto nákladů na mzdových prostředcích, stanoví ministerstvo financí, cen a mezd České socialistické republiky v dohodě s Českou komisí pro plánování a vědeckotechnický rozvoj a příslušným svazem tak, aby vývoj těchto nákladů odpovídal cílům, záměrům a proporcím státního plánu.

§ 5
Normativy

(1) Družstvům se stanoví podle způsobu usměrňování mzdových a ostatních osobních nákladů jednotně pro družstva stejného charakteru činnosti, popřípadě všechna družstva normativy.

(2) Normativy se vymezuje na období pětiletého plánu (všechny roky tohoto období) a samostatně na rok 1990

a) rozdělení mzdových prostředků na mzdové a ostatní osobní náklady a fond odměn v poměru 93 : 7 pro zjištění výchozí základny těchto nákladů nebo podílu mimotarifních složek; toto ustanovení se nevztahuje na bytová družstva,

b) procentní podíl absolutního přírůstku mzdových a ostatních osobních nákladů na absolutním přírůstku čisté produkce (přírůstkový normativ) nebo snížení procentního podílu mzdových a ostatních osobních nákladů na čisté produkci (normativ snížení mzdové náročnosti), jestliže se usměrňují mzdové a ostatní osobní náklady v závislosti na výši čisté produkce,

c) procentní zvýšení částky, která odpovídá regulační základně, jestliže se usměrňují mzdové a ostatní osobní náklady prostřednictvím soustavy tarifních mezd,

d) procentní zvýšení, popřípadě snížení mzdových a ostatních osobních nákladů, jestliže se usměrňují tyto náklady zvláštním způsobem.

(3) Pokud se usměrňují mzdové a ostatní osobní náklady prostřednictvím pravidla určujícího jejich maximální podíl na celkových mzdových prostředcích, stanoví se pro příslušná družstva jen normativ vyjadřující tento podíl.

§ 6
Plán mzdových a ostatních osobních nákladů

(1) Družstvo si vymezí v ročním plánu mezd roční objem mzdových a ostatních osobních nákladů. Používá přitom výsledky činnosti (přírůstek, pokles nebo objem čisté produkce) a další činitele jako je počet a struktura pracovníků, fond pracovní doby apod., které ovlivňují výši mzdových a ostatních osobních nákladů a s nimiž uvažuje ve svém plánu a postupuje obdobně jako při zjišťování přípustného objemu mzdových a ostatních osobních nákladů za kalendářní rok.

(2) Při vymezení ročního objemu mzdových a ostatních osobních nákladů může družstvo použít jako výchozí základnu očekávanou výši příslušných ukazatelů. Pokud se liší tato výchozí základna od výchozí základny zjištěné podle § 8 odst. 4, § 10 odst. 5, § 11 odst. 4 nebo § 22 odst. 1 a 2 tak, že umožňuje družstvu plánovat o více než 0,5 % větší objem mzdových a ostatních osobních nákladů, zpřesní družstvo nejpozději do konce 1. čtvrtletí kalendářního roku roční plán mezd podle výchozí základy zjištěné podle § 8 odst. 4, § 10 odst. 5, § 11 odst. 4 nebo § 22 odst. 1 a 2.

(3) Roční objem mzdových a ostatních osobních nákladů rozdělí družstvo na jednotlivá pololetí. Na stejná časová období rozdělí, pokud uplatňuje přírůstkový normativ nebo normativ snížení mzdové náročnosti, plánovanou roční výši čisté produkce. V rámci plánovaného objemu mzdových a ostatních osobních nákladů zvlášť vymezí plánovaný objem ostatních osobních nákladů.

(4) Roční objem mzdových a ostatních osobních nákladů a jeho rozdělení na jednotlivá pololetí může družstvo měnit jen do posledního dne období, jehož se změna týká.

§ 7
Hodnocení skutečného vývoje

Družstvo hodnotí v průběhu plnění plánu pololetně na základě přípustného objemu mzdových a ostatních osobních nákladů, zda za období od počátku roku (hodnocené období) nepřekročilo stanovený normativ. Přípustný objem mzdových a ostatních osobních nákladů zjišťuje podle dalších ustanovení této vyhlášky.

§ 8
Usměrňování mzdových a ostatních osobních nákladů v závislosti na výši čisté produkce

(1) Družstvo, kterému je stanoven přírůstkový normativ, zjistí přípustný objem mzdových a ostatních osobních nákladů

a) za kalendářní rok tak, že výchozí základnu těchto nákladů zvýší nebo sníží o částku, která odpovídá skutečnému přírůstku nebo poklesu čisté produkce proti jeho výchozí základně a stanovenému normativu podle § 5 odst. 2 písm. b),

b) v průběhu kalendářního roku tak, že objem těchto nákladů plánovaný na hodnocené období zvýší nebo sníží o částku, která odpovídá částce překročení nebo nesplnění plánu čisté produkce za hodnocené období a stanovenému normativu.

(2) Družstvo, kterému je stanoven normativ snížení mzdové náročnosti, zjistí přípustný objem mzdových a ostatních osobních nákladů

a) za kalendářní rok tak, že skutečný objem čisté produkce vydělí stem a vynásobí procentním podílem, který vypočte podle odstavce 6,

b) v průběhu kalendářního roku tak, že objem těchto nákladů plánovaný na hodnocené období vydělí stem a vynásobí procentem plnění plánu čisté produkce za hodnocené období,

c) objem čisté produkce družstvo zvýší nebo sníží připočtením nebo odečtením stanovené částky služeb obyvatelstvu redukovaných a dodávek pro vnitřní obchod v maloobchodních cenách, o kterou zvýšilo nebo snížilo jejich objem za hodnocené období nad nebo pod jeho skutečný objem za stejné období minulého roku.

(3) Družstvo může přípustný objem mzdových a ostatních osobních nákladů, který zjistí podle odstavce 1 nebo 2, zvýšit o částku, o kterou celkový objem odměn za využití vynálezů, průmyslových vzorů a zlepšovacích návrhů a za vyhodnocená řešení tematických úkolů a plnění uvedených v § 2 odst. 1 písm. a) a b), která jsou spojena se zabezpečením příprav k obraně státu a

hradí se ze státního rozpočtu zúčtovaných v hodnoceném období k výplatě překročí celkový objem těchto odměn zúčtovaných ve stejném období předchozího roku k výplatě.

(4) Bytové družstvo zvýší přípustný objem mzdových a ostatních osobních nákladů, který zjistí podle odstavce 1 nebo 2, o částky odměn vyplacené funkcionářům a mezd, náhrad mezd a obdobných plnění zúčtovaných do nákladů středisek bytového hospodářství nebo ostatních osobních nákladů zúčtovaných do nákladů stavby při svépomocné bytové výstavbě.

(5) Výchozí základnou mzdových a ostatních osobních nákladů je jejich přípustný objem v předchozím roce snížený u bytových družstev o odměny vyplacené funkcionářům a mzdy a obdobná plnění zúčtované do nákladů středisek bytového hospodářství nebo ostatních osobních nákladů zúčtovaných do nákladů stavby při svépomocné bytové výstavbě. Výchozí základnou pro zjištění přírůstku nebo poklesu čisté produkce je skutečnost dosažená v předchozím roce.

(6) Jestliže je družstvu stanoven normativ snížení mzdové náročnosti, používá místo výchozí základny procentní podíl mzdových a ostatních osobních nákladů na čisté produkci plánovaný v předchozím roce, který krátí podle stanoveného normativu.

§ 9
Usměrňování mzdových a ostatních osobních nákladů prostřednictvím soustavy tarifních mezd

(1) Družstvo zjistí přípustný objem mzdových a ostatních osobních nákladů za hodnocené období tak, že regulační základnu podle odstavce 3, která odpovídá příslušným plněním zúčtovaným k výplatě v hodnoceném období, zvýší za každý rok uplynulý od roku, z něhož vycházelo při zjištění podílu mimotarifních složek a také za hodnocené období podle stanoveného normativu a po tomto zvýšení ji doplní o podíl mimotarifních složek a o částku plnění nezahrnovaných do tohoto podílu podle odstavce 5 písm. c) a d), která zúčtovalo za hodnocené období k výplatě. Jestliže musí družstvo v průběhu roku změnit podíl mimotarifních složek podle odstavce 7, zjišťuje přípustný objem mzdových a ostatních osobních nákladů podle regulační základny a podílu mimotarifních složek za období před a po změně tohoto podílu.

(2) Družstvo, které za hodnocené období sníží skutečný přepočtený počet pracovníků proti stejnému období předchozího roku a nemá stanoven útlumový program, může zvýšit přípustný objem mzdových a ostatních nákladů o polovinu částky, která vyplývá ze snížení tohoto počtu pracovníků, pokud skutečný objem čisté produkce za hodnocené období nepoklesne proti stejnému období předchozího roku o větší částku než je částka zvýšení přípustného objemu mzdových a ostatních osobních nákladů. Částku, která vyplývá ze snížení počtu pracovníků, zjistí družstvo tak, že přípustný objem mzdových a ostatních osobních nákladů nejprve vydělí skutečným přepočteným počtem pracovníků za hodnocené období a potom vynásobí snížením skutečného přepočteného počtu pracovníků.

(3) Regulační základnou mzdových a ostatních osobních nákladů je souhrn

a) časových, úkolových, podílových a smíšených mezd bez vlivu plnění výkonových norem,

b) mzdových příplatků a doplatků bez příplatků za práci přesčas,

c) obdobných plnění jako v písmenech a) a b), pokud je družstvo zahrnuje podle § 2 odst. 1 písm. a), d) a e) do mzdových prostředků; družstvo nemusí tato plnění zahrnovat do regulační základny, nepovažuje-li to za účelné a dodrží-li stejný postup při odvození podílu mimotarifních složek.

(4) Družstvo upraví regulační základnu o vliv plnění výkonových norem tak, že celkový objem úkolových mezd a úkolové složky smíšených mezd vydělí koeficientem vyjadřujícím plnění těchto

norem, které zjistí na základě celkového objemu normohodin a všech hodin odpracovaných v příslušné formě mzdy.

(5) Podíl mimotarifních složek v procentech k regulační základně si odvodí družstvo z objemu těchto složek v roce 1989 a regulační základny, která odpovídá příslušným plněním uvedeným v odstavci 3 zúčtovaným v roce 1989 k výplatě. Objem mimotarifních složek zjistí tak, že z použitelného objemu mzdových prostředků za rok 1989 odečte

a) částku fondu odměn, která odpovídá stanovenému normativu rozdělení mzdových prostředků na mzdové a ostatní osobní náklady a fond odměn,

b) regulační základnu, která odpovídá příslušným plněním zúčtovaným v roce 1989 k výplatě,

c) částku náhrad mezd zúčtovaných v roce 1989 k výplatě,

d) částku odměn podle § 8 odst. 3 a 4 zúčtovaných v roce 1989 k výplatě.

(6) Družstvo, které usměrňuje mzdové a ostatní osobní náklady prostřednictvím soustavy tarifních mezd od 1. ledna 1991 nebo později, si odvodí podíl mimotarifních složek obdobně podle odstavce 5 z údajů zjištěných za poslední rok před uplatněním tohoto způsobu.

(7) Jestliže družstvo uplatní v kalendářním roce jiné stupnice mzdových tarifů než v roce, z něhož vycházelo při zjištění podílu mimotarifních složek, změní podíl mimotarifních složek, který si odvodilo podle odstavce 5 nebo 6. Vliv jiných stupnic mzdových tarifů promítne družstvo na základě příslušné kvantifikace do regulační základny za předchozí rok a podíl mimotarifních složek si odvodí obdobně podle odstavce 5 z přípustného objemu mzdových a ostatních osobních nákladů po vyloučení vlivu zvýšení regulační základny podle normativu a dalších údajů zjištěných za předchozí rok.

(8) U družstva, které nově vznikne, činí podíl mimotarifních složek 45 %.

§ 10
Usměrňování mzdových a ostatních osobních nákladů prostřednictvím jejich podílu na mzdových prostředcích

(1) Družstvo zjistí přípustný objem mzdových a ostatních osobních nákladů za kalendářní rok tak, že při

a) zvýšení skutečného objemu mzdových prostředků proti jejich výchozí základně vydělí tento objem stem a vynásobí podílem mzdových a ostatních osobních nákladů, který je stanoven normativem rozdělení mzdových prostředků na mzdové a ostatní osobní náklady a fond odměn,

b) snížení skutečného objemu mzdových prostředků proti jejich výchozí základně vydělí tuto základnu stem a vynásobí podílem mzdových a ostatních osobních nákladů, který je stanoven normativem rozdělení mzdových prostředků na mzdové a ostatní osobní náklady a fond odměn.

(2) Jestliže je skutečný příděl do fondu odměn ze zisku včetně případného doplnění zisku k rozdělení vyšší než skutečné výplaty z fondu odměn, použije družstvo při zjišťování přípustného objemu mzdových a ostatních osobních nákladů podle odstavce 1 písm. a) skutečný objem mzdových prostředků zahrnující tento příděl do fondu odměn místo skutečných výplat z fondu odměn.

(3) V průběhu kalendářního roku je přípustný objem mzdových a ostatních osobních nákladů shodný s objemem těchto nákladů plánovaným na hodnocené období.

(4) Družstvo může přípustný objem mzdových a ostatních osobních nákladů, který zjistí podle odstavců 1 a 3, zvýšit podle § 8 odst. 3.

(5) Výchozí základnu mzdových prostředků stanoví jednotně pro družstva ministerstvo financí, cen a mezd České socialistické republiky v dohodě s Českou komisí pro plánování a vědeckotechnický rozvoj a příslušným svazem.

§ 11
Zvláštní způsob usměrňování mzdových a ostatních osobních nákladů

(1) Družstvo, kterému je stanoven normativ podle § 5 odst. 2 písm. d), zjistí přípustný objem mzdových a ostatních osobních nákladů za kalendářní rok tak, že výchozí základnu těchto nákladů zvýší nebo sníží

a) v závislosti na stanoveném normativu,

b) v rozsahu odpovídajícím procentnímu zvýšení nebo polovině procentního snížení skutečného přepočteného počtu pracovníků proti předchozímu roku; při zvýšení přípustného objemu mzdových a ostatních osobních nákladů nesmí jeho poměr ke skutečnému objemu mzdových prostředků za kalendářní rok převýšit poměr stanovený normativem rozdělení mzdových prostředků podle § 5 odst. 2 písm. a). Jestliže je příděl do fondu odměn ze zisku včetně případného doplnění zisku k rozdělení vyšší než výplaty z fondu odměn, hodnotí družstvo dodržení tohoto poměru na základě skutečného objemu mzdových prostředků, který zahrnuje příděl do fondu odměn místo částek zúčtovaných z tohoto fondu k výplatě.

(2) V průběhu kalendářního roku je přípustný objem mzdových a ostatních osobních nákladů shodný s objemem těchto nákladů plánovaným na hodnocené období.

(3) Družstvo může přípustný objem mzdových a ostatních osobních nákladů, který zjistí podle odstavce 1, zvýšit podle § 8 odst. 3 a 4.

(4) Výchozí základnou mzdových a ostatních osobních nákladů je jejich přípustný objem v předchozím roce bez zvýšení nebo snížení podle odstavce 1 písm. b) a u bytových družstev snížený o odměny vyplacené funkcionářům družstva a mzdy a náhrady mzdy a obdobná plnění zúčtovaná do nákladů středisek bytového hospodářství nebo ostatních osobních nákladů zúčtovaných do nákladů staveb při svépomocné bytové výstavbě.

§ 12
Překročení a úspora mzdových a ostatních osobních nákladů

(1) Družstvo překročí mzdové a ostatní osobní náklady, jestliže jejich skutečný objem za hodnocené období včetně změny zůstatku jejich časového rozlišení, zachyceného na příslušných účtech, při usměrňování mzdových a ostatních osobních nákladů normativním vztahem a beze změny tohoto zůstatku při usměrňování mzdových a ostatních osobních nákladů ostatními způsoby je větší než přípustný objem těchto nákladů. Rozdíl je překročením mzdových a ostatních osobních nákladů.

(2) Při překročení mzdových a ostatních osobních nákladů družstvo

a) váže v průběhu kalendářního roku ve fondu odměn částku, která odpovídá vykázanému překročení,

b) provede za kalendářní rok regulační odvod podle příslušného nařízení vlády,

c) přijme opatření umožňující snížit spotřebu mezd a jiných plnění uvedených v § 2 odst. 1 a vyrovnat vykázané překročení v dalších obdobích, nemůže-li překročení plně vázat ve fondu odměn; tato opatření přijme též při přerozdělení zisku spojeném se zaplacením regulačního odvodu.

(3) Družstvo uspoří mzdové a ostatní osobní náklady, pokud skutečný objem těchto nákladů za hodnocené období, a to včetně změny zůstatku jejich časového rozlišení, zachyceného na příslušných účtech, při usměrňování mzdových a ostatních osobních nákladů normativním vztahem nebo beze změny tohoto zůstatku při usměrňování mzdových a ostatních osobních nákladů ostatními způsoby, je menší než přípustný objem těchto nákladů. Rozdíl je úsporou mzdových a ostatních osobních nákladů.

ČÁST TŘETÍ
USMĚRŇOVÁNÍ MZDOVÝCH PROSTŘEDKŮ

§ 13
Limity a plán mzdových prostředků

(1) Výše mzdových prostředků svazu a zařízení se usměrňuje limitem, který vymezuje absolutní výši (objem) těchto prostředků.

(2) Limit stanoví zařízení svaz v dohodě s ministerstvem financí, cen a mezd České socialistické republiky a Českou komisí pro plánování a vědeckotechnický rozvoj. Svazu družstev stanoví limit ústřední výbor, popřípadě představenstvo.

(3) Svaz a zařízení si vymezí v ročním plánu mezd roční objem mzdových prostředků, který odpovídá nejvýše stanovenému limitu. Tento objem rozdělí na jednotlivá pololetí. V rámci plánovaného objemu mzdových prostředků zvlášť vymezí plánovaný objem ostatních osobních nákladů.

(4) Roční objem mzdových prostředků nebo mzdových a ostatních osobních nákladů a jeho rozdělení na jednotlivá pololetí může svaz a zařízení měnit jen do posledního dne období, jehož se změna týká.

§ 14
Hodnocení skutečného vývoje

(1) Svaz a zařízení hodnotí v průběhu plnění plánu pololetně na základě přípustného objemu mzdových prostředků, zda za období od počátku roku (hodnocené období) nepřekročila stanovený limit.

(2) Přípustný objem mzdových prostředků zjistí jako souhrn

a) objemu mzdových prostředků plánovaného na hodnocené období,

b) částky, o kterou celkový objem odměn podle § 8 odst. 3 zúčtovaných v kalendářním roce k výplatě překročí celkový objem těchto odměn zúčtovaných ve stejném období předchozího roku k výplatě.

§ 15
Překročení a úspora mzdových prostředků

(1) Svaz a zařízení překročí mzdové prostředky, jestliže je jejich skutečný objem bez výplat z fondu odměn podle § 17 odst. 3 písm. a) a b) za hodnocené období větší než přípustný objem mzdových prostředků. Rozdíl je překročením mzdových prostředků.

(2) Při překročení mzdových prostředků svaz a zařízení

a) váže v průběhu kalendářního roku ve fondu odměn částku, která odpovídá vykázanému překročení, a nemůže-li překročení plně vázat ve fondu odměn, přijme opatření umožňující

snížit spotřebu mezd a jiných plnění uvedených v § 2 odst. 1 a vyrovnat vykázané překročení v dalších obdobích.

b) odvede částku vázanou ve fondu odměn za kalendářní rok do rozpočtu, na který je svými příjmy a výdaji nebo finančním vztahem (příspěvkem nebo odvodem) zapojena.

(3) Částku překročení mzdových prostředků vykázaného za celý rok, kterou neuhradí svaz a zařízení podle odstavce 2 písm. b), váže ve fondu odměn v dalších letech. Povinnost vázat ve fondu odměn částku dosud neuhrazeného překročení mzdových prostředků zanikne, jakmile toto překročení podle odstavce 2 písm. b) uhradí.

(4) Svaz a zařízení uspoří mzdové prostředky, pokud je skutečný objem těchto prostředků bez výplat z fondu odměn podle § 17 odst. 3 písm. a) a b) za hodnocené období menší než jejich přípustný objem. Tento rozdíl je úsporou mzdových prostředků.

ČÁST ČTVRTÁ
FOND ODMĚN

§ 16
Tvorba fondu odměn

(1) Družstva mohou vytvářet fond odměn ze zisku včetně případného doplnění zisku k rozdělení.

(2) Svaz a zařízení mohou vytvářet fond odměn, a to mimo stanovený limit mzdových prostředků. Zdrojem fondu odměn je podíl na vyšších příjmech a na úsporách ve výdajích, které nejsou docilovány na úkor uspokojování společenských potřeb, popřípadě podíl na zlepšení celkového výsledku hospodaření.

(3) Podíl na vyšších příjmech a podíl na úsporách ve výdajích s výjimkou podílu na úsporách mzdových prostředků stanoví

a) ministerstvo financí, cen a mezd České socialistické republiky v dohodě s Českou komisí pro plánování a vědeckotechnický rozvoj na návrh svazu jednotně pro všechna zařízení v jeho působnosti,

b) ústřední výbor nebo představenstvo pro svaz.

(4) Z úspory mzdových prostředků podle § 15 odst. 4 může svaz a zařízení přidělit do fondu odměn 80 %.

(5) Fond odměn vytvořený podle odstavce 1 nebo 2 si družstva, svaz a zařízení doplňují

a) převodem z fondu odměn jiných organizací,

b) dotacemi poskytnutými k tomu účelu ze státního rozpočtu, z rozpočtu Státní komise pro vědeckotechnický a investiční rozvoj, Federálního úřadu pro vynálezy, Federálního úřadu pro normalizaci a měření, příslušné komise pro plánování a vědeckotechnický rozvoj, rozpočtu svazu,

c) dotacemi poskytnutými k tomu účelu z resortních fondů a celodružstevních fondů.

(6) Svaz může doplňovat fond odměn družstva a zařízení ze svého rozpočtu, resortního nebo celodružstevního fondu po projednání s ministerstvem financí, cen a mezd České socialistické republiky a Českou komisí pro plánování a vědeckotechnický rozvoj.

Užití fondu odměn

§ 17

(1) Družstva s výjimkou bytových družstev z fondu odměn

a) hradí pracovníkům podíly na hospodářských výsledcích, odměny podle mzdových předpisů pro uplatňování mzdových forem[6]) s výjimkou odměn za pracovní pohotovost, odměn za krmení a výcvik služebních psů, zvláštních ročních odměn poskytovaných při práci s chemickými karcinogeny[7]) a odměn za řízení služebních vozidel[8]) a obdobná plnění žákům odborných učilišť v období odborného rozvoje,

b) hradí předsedům a ředitelům prémie za roční výsledky práce a cílové odměny,

c) hradí pracovníkům prémie nebo jejich části a žákům odborných učilišť v období odborného rozvoje obdobná plnění, pokud takový postup stanoví vnitřními mzdovými předpisy nebo kolektivními smlouvami,

d) převádí částky do svých ostatních fondů,

e) převádí s předchozím souhlasem příslušného odborového orgánu částky do fondu odměn jiných organizací.

(2) Bytové družstvo z fondu odměn

a) hradí pracovníkům podíly na hospodářských výsledcích,

b) hradí předsedům nebo ředitelům prémie za roční výsledky práce a cílové odměny,

c) hradí pracovníkům prémie nebo jejich části a žákům odborných učilišť v období odborného rozvoje obdobná plnění a odměny podle mzdových předpisů pro uplatňování mzdových forem[6]) s výjimkou odměn za pracovní pohotovost, odměn za krmení a výcvik služebních psů a odměn za řízení služebních vozidel,[8]) pokud takový postup stanoví vnitřními mzdovými předpisy nebo kolektivními smlouvami,

d) převádí částky do svých ostatních fondů,

e) převádí s předchozím souhlasem příslušného odborového orgánu částky do fondu odměn jiných organizací.

(3) Svaz a zařízení z fondu odměn

a) hradí pracovníkům podíly na hospodářských výsledcích a vedoucím pracovníkům zvýšení ročních odměn,

b) mohou hradit pracovníkům prémie a odměny podle mzdových předpisů s výjimkou odměn za pracovní pohotovost, odměn za krmení a výcvik služebních psů a odměn za řízení služebních vozidel,[8])

c) převádí částky podle odstavce 1 písm. d) a e).

(4) Družstvo, svaz a zařízení může použít z fondu odměn podle odstavců 1 až 3 jen částku, která není vázána podle § 12 odst. 2 písm. a) a § 15 odst. 2 písm. a) a odst. 3, nestanoví-li se dále jinak (§ 23 odst. 1).

(5) Zůstatek fondu odměn převádí družstvo, svaz a zařízení do následujícího roku.

§ 18

(1) Družstvo si vymezí v ročním plánu mezd roční fond odměn (tvorbu), který odpovídá rozdělení plánovaného zisku včetně případného doplnění zisku k rozdělení, a užití fondu odměn včetně

případné změny jeho zůstatku. Roční fond odměn (tvorbu i užití) rozdělí na jednotlivá pololetí. Změny tohoto objemu a jeho rozdělení může provádět jen do posledního dne období, jehož se změna týká.

(2) V případech snížené tvorby fondu odměn proti předcházejícími období kalendářního roku se nepovažuje použití fondu odměn družstva, které překračuje jeho tvorbu, za neoprávněné, pokud použije fond odměn jen do výše jeho zůstatku vykázaného na konci předcházejícího období kalendářního roku nebo podle § 23 odst. 1 poslední věty.

(3) Nesplní-li družstvo, svaz a zařízení povinnosti podle § 113 odst. 2 zákoníku práce, považuje se jakékoliv použití fondu odměn za neoprávněné.

(4) Při nedostatečné tvorbě fondu odměn může družstvo rozhodnutí o konečné výši úhrady prémií a odměn z tohoto fondu odložit, nejpozději však do schválení roční účetní závěrky za následující kalendářní rok.

ČÁST PÁTÁ
SPOLEČNÁ, PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§ 19

Zvláštní postup při zjišťování přípustného objemu mzdových a ostatních osobních nákladů nebo mzdových prostředků stanoví na návrh svazu ve výjimečných případech k odstranění nesrovnalosti a tvrdosti ministerstvo financí, cen a mezd České socialistické republiky v dohodě s Českou komisí pro plánování a vědeckotechnický rozvoj.

§ 20

Družstvo upraví vnitřní mzdové předpisy pro uplatňování mzdových forem bez odkladu tak, aby jednotlivé složky mezd, které se podle nich vyplácejí a zahrnují se do mzdových a ostatních osobních nákladů nebo se hradí z fondu odměn, odpovídaly plánovanému objemu těchto nákladů a plánovanému užití fondu odměn; současně zabezpečí, aby složky mzdy hrazené z fondu odměn podle § 17 odst. 1 písm. a) a c) a odst. 2 písm. a) a c) se nezahrnovaly do základu pro výpočet procentní nebo úkolové sazby při odměňování podílovou, úkolovou a smíšenou mzdou.

§ 21

(1) Výchozí základnu mzdových a ostatních osobních nákladů, čisté produkce podle § 8 odst. 5 a § 11 odst. 4 a mzdových prostředků podle § 10 odst. 5 sníží nebo zvýší družstvo o částku, která odpovídá organizačním a metodickým změnám. V rámci běžného usměrňování vývoje ekonomiky sníží nebo zvýší družstvo podle příslušného opatření vlády, popřípadě též výchozí základnu čisté produkce o vliv změny cen nebo ostatních ekonomických nástrojů.

(2) Družstvo, které usměrňuje mzdové a ostatní osobní náklady pomocí soustavy tarifních mezd, upraví podíl mimotarifních složek při organizačních změnách o vliv těchto změn. Nový podíl si odvodí obdobně podle § 9 odst. 5 z přípustného objemu mzdových a ostatních osobních nákladů a dalších údajů zjištěných za předchozí rok.

§ 22

(1) Pro rok 1990 je výchozí základnou mzdových a ostatních osobních nákladů použitelný objem mzdových prostředků za rok 1989 snížený o částku fondu odměn, která odpovídá normativu rozdělení mzdových prostředků na mzdové a ostatní osobní náklady a fond odměn a u bytových družstev skutečnému přídělu do fondu odměn.

(2) Procentní podíl mzdových a ostatních osobních nákladů na čisté produkci za rok 1989 si odvodí družstva, která usměrňují mzdové a ostatní osobní náklady prostřednictvím normativu, z výchozí základny těchto nákladů podle odstavce 1 a skutečného objemu čisté produkce.

§ 23

(1) Družstvo hradí v roce 1990 z fondu odměn podle § 17 odst. 1 písm. c) a odst. 2 písm. c) též prémie nebo část prémií, na které vznikl pracovníkům nárok podle plnění úkolů (ukazatelů, podmínek) do 31. prosince 1989. Pokud tyto prémie nebo část prémií hradily v roce 1989 z nákladů a vytvořily si ke konci roku 1989 na jejich výplatu rezervu v nákladech, mohou částku odpovídající nevyužité rezervě převést do fondu odměn a upravit o tuto částku zůstatek fondu odměn k počátku roku 1990. K úhradě těchto prémií nebo částí prémií použijí družstva popřípadě též částku, kterou si přidělí do fondu odměn v roce 1990 a která je vázaná. Nemají-li ve fondu odměn ke dni výplaty dostatečnou částku, může použití fondu odměn překročit jeho tvorbu.

(2) Svaz a zařízení sníží přípustný objem mzdových prostředků v roce 1990 o částku překročení mzdových prostředků vykázaného za rok 1989 a v roce 1991 o částku překročení mzdových prostředků vykázaného za rok 1990, pokud nemají v roce 1989 a 1990 právo tvořit fond odměn a neuhradí příslušnou částku z tohoto fondu.

§ 24

(1) Podle této vyhlášky nepostupují v roce 1990 spotřební družstva, na která se vztahuje vyhláška federálního ministerstva práce a sociálních věcí č. 41/1989 Sb., o usměrňování mzdových prostředků podniků s obchodní činností, bytového hospodářství a místní výroby a služeb.

(2) Na svazy a zařízení se nevztahují v roce 1990 ustanovení části čtvrté vyhlášky, pokud neměly podle předpisů platných v roce 1989 právo tvořit v roce 1989 fond odměn.

§ 25

Zrušují se:

1. výnos ministerstva financí, cen a mezd České socialistické republiky ze dne 26. června 1989 č. j. 18/5909/89 o usměrňování mzdových prostředků ve výrobních družstvech;
2. výnos ministerstva financí, cen a mezd České socialistické republiky ze dne 30. října 1989 č. j. 181/17547/89, kterým se mění a doplňuje výnos ze dne 26. června 1989 č. j. 18/5909/89 o usměrňování mzdových prostředků ve výrobních družstvech.

§ 26
Účinnost

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1990.

Ministr: Ing. Nikodým v. r.

1) Vyhláška ministerstva financí, cen a mezd České socialistické republiky č. 111/1989 Sb., o usměrňování mzdových prostředků v družstevních organizacích nesdružených do svazu družstev.

2) Vyhláška federálního ministerstva práce a sociálních věcí č. 74/1970 Sb., kterou se upravuje uvolňování, umísťování a hmotné zabezpečení pracovníků v souvislosti s prováděním racionalizačních a organizačních opatření, ve znění vyhlášky č. 4/1979 Sb. a vyhlášky č. 234/1988 Sb.
Vyhláška federálního ministerstva práce a sociálních věcí č. 82/1988 Sb., kterou se upravuje uvolňování, umísťování a hmotné zabezpečení pracovníků v souvislosti s přestavbou národního hospodářství a ústředního orgánů.
Vyhláška federálního ministerstva práce a sociálních věcí č. 102/1987 Sb., o pracovním uplatnění a hmotném zabezpečení pracovníků v hornictví trvale nezpůsobilých k dosavadní práci.

3) § 4 vyhlášky ministerstva školství České socialistické republiky a ministerstva práce a sociálních věcí České socialistické republiky č. 3/1987 Sb., o finančním a hmotném zabezpečení žáků středních odborných učilišť, středních odborných učilišť pro mládež vyžadující zvláštní péči a zvláštních odborných učilišť.

4) Podle závazné jednotné soustavy národohospodářských ukazatelů zahrnuje čistá produkce výkony zvýšené nebo snížené o výsledky zahraničního obchodu a snížené o materiální náklady, služby nemateriální povahy a odpisy základních prostředků.

5) Ukazatel obdobného charakteru jako čistá produkce (redukované výkony, čistá produkce snížená o důchodovou daň apod.), popřípadě ukazatel výkonů (maloobchodní obrat, tržby obchodních, výrobních a nevýrobních činností apod.), který lépe vyjadřuje zaměření a charakter činnosti organizace a je účelně spojen s odměňováním pracovníků.

6) § 3 odst. 7 a 8 výnosu federálního ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 30. prosince 1987 č. j. 51-37608-5116 o posílení pravomocí a odpovědnosti podniků za uplatňování mzdových forem (reg. v částce 1/1988 Sb.).

7) Výnos federálního ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 22. prosince 1987 č. j. 313-35673-5118 o poskytování zvláštních ročních odměn pracovníkům, kteří pracují s chemickými karcinogeny (reg. v částce 1/1988 Sb.).

8) Směrnice federálního ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 10. srpna 1979 č. j. 316-1238/79-7305 o odměňování pracovníků, kteří v souvislosti s výkonem povolání řídí služební silniční motorová vozidla (reg. v částce 25/1979 Sb.).

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.